

Дума Л.В.
Аспірантка,
Тернопільський національний економічний університет

Концептуальні проблеми визначення регіональних економічних диспропорцій

Більшість регіонів України сьогодні характеризуються розбалансованою структурою економіки, високим рівнем зношеності основних фондів; технологічною відсталістю системоформуючих виробництв, низькою ефективністю використання наявного на місцевому рівні ресурсного потенціалу. Такі характеристики регіонального розвитку зумовлюють необхідність пошуку нових інноваційних підходів для формування нової регіональної політики, модернізації системи управління розвитком, яка спрямована на подолання диспропорцій у промисловому розвитку.

Мета дослідження є визначення регіональних диспропорцій та проведення аналізу виявлених диспропорцій.

Відсутність чіткої обґрунтованості регіональної політики у перші роки незалежності України призвела до загострення соціально-економічних і особливо суспільно-політичних диспропорцій. У науковій літературі диспропорції визначаються, як порушення необхідних співвідношень у розвитку окремих підрозділів підприємств, територіальних галузей, господарських комплексів [3].

Зумовлена необхідність виявлення регіональних пропорцій, у першу чергу, тим, що саме за їх допомогою можливе визначення рівня господарського розвитку всієї системи регіонів країни та співвідношень між регіонами, а також масштабів та характеру регіональних та міжрегіональних виробничих зв'язків. Науковець цієї сфери М.Некрасов, наголошував на необхідності систематичного аналізу регіональних пропорцій, що формуються, з метою своєчасного запобігання можливості виникнення диспропорції в регіональному

розвитку народного господарства, планомірної підтримки та покращення його територіальної пропорціональності [1].

Стабільний розвиток регіонів залежить від рівня диверсифікації економічного потенціалу. Україна належить до індустріального розвинутих держав світу, має один з найбільших в Європі структурно розгалужених промислових комплексів. Разом з тим найслабкішим місцем національної економіки є структурна розбалансованість промислового комплексу. Його реформованість, високий рівень енерго- та капіталоємності виробництва успадковані від попередньої адміністративної системи.

Характерною ознакою нинішньої економіки нашої країни є те, що підприємства не можуть самостійно виготовляти більшості видів продукції виробничо-господарського призначення без поставок з інших країн, хоча в країні є всі умови для налагодження самостійного виробництва [2].

Соціально-економічна ситуація, що склалася на сучасному етапі розвитку України, негативні явища у сфері економіки і фінансів зумовлюють значний відтік працездатного населення за рубіж. Щорічно декілька мільйонів людей виїжджають за кордон з метою заробітку. Із в року в рік зростає виїзд за кордон молоді – студентів та випускників вузів.

Як бачимо, сучасний стан економіки регіонів України, перетворення і процеси, які відбувалися в минулому, свідчать про те, що розв'язання проблем соціально-економічного розвитку є одним з найбільш важливих у державі. Подолання кризових явищ, перехід до сталого економічного зростання потребують подальшого відпрацювання механізмів регулювання економіки як на державному, так і на регіональному рівні.

Тому сьогодні необхідно врахувати комплексні індикатори, які відбивають, по-перше, рівень добробуту населення, якість бізнесового середовища та рівень технологічного розвитку регіонів. Відповідно мають бути змінені пріоритети діяльності уряду та органів місцевого самоврядування, які повинні адаптувати свою політику до цих показників і параметрів. Необхідною складовою цієї політики є також інноваційно-інвестиційна політика, яка набуває все більшого значення.

Розвиток самоврядування в Україні, реалізація нової державної регіональної політики сприятиме удосконаленню системи управління, чіткому розмежуванню повноважень між різними рівнями публічної влади, забезпеченню гармонійного розвитку регіонів, а також здійсненню інших важливих кроків, необхідних для набуття Україною членства в Європейському Союзі.

Список використаних джерел

1. Некрасов Н.Н. Региональная экономика: теория, проблемы, методы. – 2-е изд. – М., 2006. – С. 139-140.
2. Молодожен Ю.Б. Проблеми законодавчого забезпечення планування соціально-економічного розвитку в Україні. // Актуальні проблеми державного управління: зб.наук.пр. ОРІДУ. – О., 2006. – Вип. 2 (26). – С. 96-102.
3. Савченко В.Ф. Методологічні засади розроблення програм соціально-економічного розвитку на регіональному рівні: Автореф. дис...д-ра ек. наук: 08.00.03 / Науково-дослідний економічний інститут. – К., 2007. – 42с.
4. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. / Мочерний С.В., Ларіна Я.С., Устенко О.А., Юрій С.І.; за ред. С.В. Мочерного. – Львів, 2006. – Т. 2 – С.200.